

PEDAGOGICKÝ VÝZKUM ORIENTACE VÝUKY OBČANSKÉ NAUKY A ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Radomír Havlík, Milena Tichá

Anotace: Stať seznamuje s cíli, metodami, postupy a hlavními výsledky výzkumného projektu Analýza výuky občanské nauky a základů společenských věd na středních školách, který je zaměřen především na postižení reálného stavu v obsahové orientaci této výuky. Je zamýšlením nad možnostmi a mezemi různých metod pedagogického výzkumu zaměřeného na praxi, v tomto případě na zpracování podkladů pro inovace přípravy učitelů pro tyto předměty.

Klíčová slova: pedagogický výzkum, analýza dokumentů, výzkumy mínění, obsahová orientace výuky, základy společenských věd, občanská nauka.

V současné době, kdy v naší společnosti probíhají hluboké transformační změny, dochází také k zásadním změnám ve struktuře, obsahu a formách vzdělání. Zcela nově byly koncipovány takové vyučovací předměty, jako je občanská výchova, občanská nauka a základy společenských věd (dále také OV, ON a ZSV)¹. Pro tyto předměty byly zpracovány nové učební osnovy, napsány nové učebnice a nově byla navržena i příprava učitelů těchto předmětů.

V průběhu doby je nutno koncepci uvedených předmětů dopracovat a inovovat. Aby navrhované inovace byly založeny na vědeckých základech, byl v rámci grantové agentury Univerzity Karlovy (GAUK) uskutečněn projekt Analýza výuky ON a ZSV na středních školách (viz literatura a prameny). Výzkumný projekt navázal na výzkumné úkoly realizované katedrou občanské výchovy PedF UK v letech 1996–1998, které se

opíraly zejména o rozbor základní pedagogické dokumentace a dílčí terénní šetření.

V této stati chceme seznámit s cíli, metodami, postupy a hlavními výsledky realizovaného projektu. Není však našim cílem diskutovat meritorně samy výsledky, s nimiž seznamuje výzkumná zpráva, ale spíše poukázat na určité možnosti a meze různých metod pedagogického výzkumu orientovaného na praxi, v tomto případě na zpracování podkladů pro inovace přípravy učitelů pro tyto předměty.

Hlavním *cílem výzkumného projektu* bylo postihnout obraz stávajícího stavu výuky ZSV, ON na středních školách se zvláštním zřetelem na její obsahové zaměření. Metodologicky šlo o úkol velmi náročný. Hledali jsme cestu, kterou bychom základní informaci mohli získat za značně limitovaných podmínek (ekonomických i časových). Nakonec jsme zvolili několik základních zdrojů, z nichž každý poskytuje poněkud

¹ Pojmenování předmětů se na jednotlivých stupních a typech škol liší. OV je vyučována na základních školách, ON na středních odborných a učňovských školách a ZSV na gymnáziích a některých středních odborných školách.

odlišný pohled na problém. Předpokládali jsme, že výsledkem bude určitá mozaika i konfrontace takových pohledů.

Výsledky šetření byly využity při inovaci studijního programu vysokoškolské přípravy učitelů ZSV, ON a OV. Staly se významným *zdrojem informací pro tvůrce koncepce státní maturity* z ON a ZSV a zřejmě se stanou i podkladem pro *úpravy učebních osnov*.

Nešlo tedy o reprezentativní výzkumy mezi všemi školami, učiteli ZSV a ON, event. i absolventy středních škol (to ani při stávajících prostředcích nebylo možné), ale o šetření přinášející obraz o orientaci výuky těch, kteří jsou schopnější a ochotnější svoji vlastní práci reflektovat. Je proto zřejmé, že celkové výsledky vyznívají poněkud příznivěji, než tomu může na některých školách být. Chceme-li však vyvodit z analýzy i podněty pro dosažení určitého žádoucího stavu přípravy učitelů ZSV a ON a výuky na středních školách, nemůžeme vycházet ani ze špičkových škol (i ty ovšem máme v souboru zahrnutý), ani ze situace a názorů, které by celkovou úroveň neúměrně snižovaly.

Uveďme dále, *z jakých zdrojů jsme v našem šetření vycházeli*.

Prvním zdrojem pro nás byly dokumenty, a to ze dvou úrovní – celostátní (učební osnovy a standardy MŠMT) a školské (konkrétní tematické plány a soubory maturitních otázek z 63 škol v ČR).

Druhým zdrojem byla orientace v tom, které učebnice a studijní literatura jsou na středních školách užívány.

Třetím zdrojem poznání pro nás byly názory expertů, a to:

– učitelů OV a hlavních společenskověd-

ních disciplín na vysokých školách, kteří reflektují svůj předmět i z hlediska jeho výuky v rámci ZSV na středních školách;

- učitelů ZSV a ON na středních školách; kteří nejen tento předmět vyučují, ale i jeho výuku teoreticky reflektují.

Čtvrtým zdrojem poznání byla sociologická sonda názorů a postojů učitelů středních škol (v diferenciaci gymnázia – střední odborné školy) na orientaci výuky ZSV, preferenci cílů výuky, přístupů, předmětů a hlavních témat. I zde jsme ve vzorku dávali přednost učitelům zkušenějším a alespoň v základních rysech plnicím kvalifikační požadavky.

Pátým zdrojem byla reflexe orientace výuky (předmětů a hlavních témat) ze strany absolventů středních škol, a to těch, kteří se přihlásili v roce výzkumu ke studiu občanské výchovy na PedF. Tedy absolventů, kteří již z titulu své přihlášky museli věnovat pohledu na tuto výuku zvýšenou (a z hlediska požadavků přijímacího řízení kritičtější) pozornost.

Potřeba naplnit cíle úkolu v limitovaných podmínkách tak vedla k pokusu *propojit velmi rozmanité výzkumné metody*:

- kvalitativní rozbor textů (tematických plánů, maturitních otázek);¹⁾
- elementární kvantitativní obsahová analýza tematických plánů, maturitních otázek a učebnic (frekvence a rozsahy zastoupení témat, disciplín);
- dotazování expertů (jejich nasměrování na zvolená témata, iniciování polemických vyjádření);²⁾
- sociologické sondy mezi učiteli ZSV a ON (dotazník a řízený rozhovor), které se orientovaly na stávající a z hlediska učitele žádoucí skladbu výuky předmětů

¹⁾ Dokumenty byly získány na základě písemných žádostí adresovaných ředitelům gymnázií, středních odborných škol a středních odborných učilišť s významnou pomocí Pedagogické laboratoře při ŠÚ Praha 1. Předmětem rozboru se staly dokumenty z 63 středních škol z celé ČR.

²⁾ 16 expertů působících na středních a vysokých školách.

podle disciplín, hlavních problémových okruhů, na způsob a orientaci výkladu (dějiny oboru, teorie, řešení problémů, praktické aplikace apod.), na obecnější cíle výuky ZSV a ON (výchovné, poznatkové, příprava k přijímacímu řízení na vysoké školy), na žádoucí profilaci předmětu z hlediska úlohy disciplín, tendenci k výkladu podle těchto disciplín či k větší integraci a interdisciplinárnosti;³⁾

- sociologická sonda (rozdaný a sbíraný dotazník) mezi uchazeči o studium OV na PedF UK, zaměřená především na zpětnou reflexi rozsahu a pocit dostatečnosti přípravy z jednotlivých disciplín ZSV a vybraných problémových okruhů (totožný seznam jako u učitelů ZSV).⁴⁾

Především analýza dokumentů ZSV a ON potvrdila, že tematické zaměření (volba disciplín a tematických celků, šíře a hloubka jejich probrání) výuky těchto předmětů je ovlivněna zejména typem a orientací středních škol.

Analýza a srovnání obsahu podrobných tematických plánů jednotlivých disciplín a učiteli uváděných učebnic dále ukázala silnou závislost orientace výuky na strukturační a zaměření používaných učebnic, event. (méně často) na další doporučené literatuře a metodických pomůckách.

Výpovědi respondentů v dotazovacích akcích (expertů a učitelů na středních ško-

lách) pak ještě podtrhly vliv preferencí samotných učitelů na obecnější orientaci předmětu, tj. upřednostňování či relativní potlačení jednotlivých disciplín (filozofie, sociologie, ekonomie atd.) ve výuce ZSV a ON.

Tedy vedle objektivních vlivů (požadavků osnov, hodinových dotací předmětu, osobnostního a odborného profilu studentů různých typů středních škol) se zvláště v dotazovacích akcích projevil vliv faktorů ovlivňujících obsahovou orientaci výuky na straně učitelů, především v jejich aprobovanosti a typu přípravy. Tuto souvislost vidíme v souboru, který jsme sledovali a kde je zřejmé, že většinou (z povahy zadání volby základního souboru vzorku) odpovídali respondenti kompetentnější, tedy s jistou nadsázkou řečeno „experti z praxe“. ⁵⁾ Tam, kde jde o učitele bez odpovídající aprobace, začínající nebo ojedinele bez pedagogické kvalifikace, bude zřejmě situace ještě méně příznivá („uči, co sám příliš neovládá“).⁶⁾

Při rozboru obsahu tematických plánů se jasně projevil **rozdíly ve výuce ZSV na gymnáziích a ON (event. i ZSV) na středních odborných školách** (tu je ovšem nutná další diferenciaci podle zaměření – sociální, pedagogické, zdravotní, ekonomické ap. na straně jedné a technické na straně druhé). Výuka těchto předmětů se uskutečňuje podle odlišných učebních osnov.⁷⁾

³⁾ Terénní šetření proběhlo mezi 102 učiteli ZSV a ON na středních školách.

⁴⁾ Zpracovány odpovědi od 580 absolventů – uchazečů o studium OV.

⁵⁾ V našem souboru vyučují ZSV a ON zejména absolventi pedagogických fakult (67 %), a to hl. absolventi oboru OV (58 %) a dále pak absolventi filozofických fakult, zvl. oboru filozofie a historie.

⁶⁾ Je otázka, co je adekvátním vzděláním pro kompetentní zvládnutí předmětu. Zdá se, že nejvíce jím je pro ZSV akreditovaná příprava na PedF, neboť u absolventů jen filozofie nebo historie jde sice o přípravu kvalitní, které ale může chybět úplnost z hlediska potřeb interdisciplinárně pojatého předmětu např. v oblasti ekonomie, práva, psychologie, sociologie.

⁷⁾ Hodnocení je komplikováno tím, že na většině škol dobíhá výuka podle učebních osnov platných do nedávné doby. Není nyní již účelné srovnávat skutečnou výuku s osnovami, které přestávají platit, ani s těmi, které postupně vstupují do života a jímž se výuka průběžně přizpůsobuje. Nové učební osnovy gymnázií jsou navíc ve srovnání se starými obohaceny o témata mezinárodní vztahy, planetární problémy a základy teorie vědy.

Analýza dokumentů ze škol ukázala, že (v souladu se starými i novými osnovami) je výuka ZSV na gymnáziích koncipována jako úvody do jednotlivých disciplín. Přitom jak staré, tak nové učební osnovy ukládají učitelům probrat více látky, než mu dovoluje přidělený počet hodin (dokonce v nových osnovách místo toho, aby došlo k redukci témat a vyšlo se vstříc časovým možnostem učitele, přistoupilo se k jejich rozšíření).

Dodejme ale, že střední odborné školy ani dříve nebyly tak vázány požadavkem prezentovat „úvody“, byly vždy pojaty více problémově a v nových učebních osnovách od členění podle jednotlivých společenských věd ještě výrazněji ustupují.⁸⁾

Samostatnou kapitolou je problém maturitních zkoušek. Sepětí pedagogického výzkumu s praxí umožnilo i to, že jsme naši analýzu mohli provázet s první formulací tzv. cílových požadavků ke státní maturitě z občanského a společenskovedního základu. Naše šetření ukázalo, že, má-li být společná část maturity zavedena v dohledné době, musejí požadavky vycházet z poznání toho, co se skutečně učí, event. učit je nutné a reálné. Je přitom zřejmé, že sama diskuse nad problémem maturit povede zpětně k přehodnocování toho, co se učí.

Až dosud byly maturity ze ZSV de facto možné jen na gymnáziích a jen ojediněle z ON či ZSV na některých typech středních odborných škol „společensky“ orientovaných, a to i díky formálnímu pravidlu minimálních hodinových dotací, za nichž se maturita konat z předmětu může). Mají-li být takové maturity možné na dalších středních

odborných školách, měly by se na nich zvýšit *hodinové dotace* příslušného předmětu. Na gymnáziích, kde se až dosud maturity ze ZSV konaly, jsme zaznamenali značný „rozptyl“ v tom, na které disciplíny⁹⁾ a na jaké otázky se klade důraz (které jsou naopak pomíjeny) či jaký celkový přístup („úvody“, interdisciplinární, dějiny oborů, teorie, řešení problémů apod.) převažuje. *Dosavadní maturity* byly tematicky orientovány zvl. na dějiny filosofie, vymezení předmětů zkoumání jednotlivých společenských věd a definování některých základních pojmů. *Méně často prověřovaly schopnost aplikace teoretických poznatků a porozumění aktuálním problémům.*¹⁰⁾

Součástí šetření byl orientační rozbor obsahového zaměření učebních textů. Analýza tematických plánů potvrdila, že struktura a obsah výuky ZSV a ON jsou strukturou a obsahem učebnic velmi silně ovlivněny, že orientace a hypoteticky do značné míry i kvalita výuky je závislá na úrovni užívaných studijních textů. Hlubší analýza učebnic zůstává také proto významným dluhem pedagogického výzkumu. Zde konstatujeme, že nejrozsáhlejšími texty jsou učebnice základů společenských věd vydávané Fortunou a metodické texty pro učitele vydané SPN (zvl. k psychologii a sociologii), práce s náročnější doporučenou literaturou a složitějšími texty je méně běžná. Jsou to ponejvíce gymnázia, kde je doporučováno více titulů, mají bohatší skladbu, v níž vystupuje kromě učebnic také odborná literatura. Na středních odborných školách jsou v převážné míře doporučovány univerzální příručky typu „...v kostce“.

⁸⁾ Šetření reflektuje stav ve školním roce 1998/99.

⁹⁾ Nejvíce pozornosti bylo v maturitních otázkách na gymnáziích věnováno filosofii (42 %) a psychologii (19 %), dále právu (12 %), sociologii (10 % spíše však více, neboť do značné míry se sociologie a psychologie prolínaly) a ekonomii (7 %). Okrajově se objevila etika, religionistika, politologie a logika. Obsahové zaměření maturit v zásadě korespondovalo s tematickými plány.

¹⁰⁾ Zůstává otázkou, na jaký přístup k výuce bude „tlačit“ testová podoba maturitní zkoušky.

Analýza dokumentů i orientační rozbor učebních textů umožnily vytvořit solidní materiálový základ pro další rozbor výuky ON a ZSV i pro možné praktické aplikace. Jde o určitý druh „tvrdých dat“. Zkušenost však ukazuje, že tato data mohou být interpretačně osidná (např. žáci učebnice mnohdy nečtou, předkládané dokumenty mohou být účelově ovlivněny zájmem předkládajícího ap.), nemáme-li k dispozici současně i data „měkká“, jakými jsou v našem šetření názory, mínění a postoje jednotlivých sledovaných skupin – expertů, učitelů a uchazečů o studium občanské výchovy.

Sledování expertů se převážně kloní k problémovému pojmání předmětu. Odlišují se jen v názoru, na které disciplíny položit těžiště výuky ZSV, event. které disciplíny mají být integrujícími. Experti (vysokoškolští odborníci i učitelé ZSV) se přitom dělí do tří skupin. Většina hledá řešení v užší spolupráci filozofie, sociologie, práva, politologie a ekonomie. Nezpochybují význam filozofie pro její obecně metodologický a hodnotově normativní význam, považují však za nutnou důkladnou přípravu v sociálních vědách. Další považují za nosnou disciplínu filozofii, mají však jistou tendenci nedocenit věkové zvláštnosti posluchačů a rizika možné verbalizace, ideologizace a nepochopení reálných společenských problémů. Ti, co vidí jako nosnou disciplínu sociologii, to odůvodňují tím, že svým komplexním přístupem při současném teoreticko-empirickém zakotvení je optimálním integrujícím základem pro pochopení a řešení konkrétních společenských otázek.

Také z výpovědí vysokoškolských učitelů připravujících pro ZSV plyne potřeba rozlišit přípravu učitelů gymnázií a středních od-

borných škol. Při přípravě učitelů ZSV na gymnáziích by podle mínění vysokoškolských pedagogů měla být posílena výuka filozofie, sociologie, psychologie a politologie. Učitelé středních odborných škol, kteří budou své studenty seznamovat s praktickými problémy života ve společnosti, by prý měli být ve své přípravě orientováni zejména na poznatky z psychologie, práva, ekonomie (byť i mimo předmět ON) a sociologie.

Expertů – učitelů ZSV volají po široké diskusi o pojetí předmětu a přikláníjí se přitom k výuce vybraných témat, která by byla rozebírána v rámci jednotlivých společenských věd.

Rozhovory s učiteli středních škol však ukázaly, že zvažujeme-li reálné možnosti problémově orientované výuky, nemůžeme pominout zjištění, že většina tázaných preferuje členění podle vědních disciplín před interdisciplinárně orientovanou výukou. Má tedy *tendenci setrvat u ověřené struktury* i proto, že interdisciplinární problémový přístup klade přece jen zvýšené nároky na jejich přípravu a pracovní nasazení. Vždyť v realu je to právě učitel na konkrétní škole, který v časové tísní (také v závislosti na své připravenosti, preferencích ad.) sám volí, které disciplíny vyloží v požadované šíři a které zredukuje.¹¹⁾ V rozhovorech učitelé středních škol by největší časový prostor věnovali výuce filozofie (na středních odborných školách ale významně méně) a psychologie. Stanovíme-li z výpovědí pořadí preferencí, pak z dalších disciplín na gymnáziích následuje právo, sociologie a ekonomie, menší důraz je kladen na etiku a politologii, nejméně na logiku. Významným poznatkem je, že *na středních odborných školách vystupuje do popředí především*

¹¹⁾ Jak na gymnáziích, tak zvl. na středních odborných školách učitelé díky hodinové dotaci v časové tísní sami volí, čemu věnovat prostor. Reálný stav výuky odpovídá podle rozboru učebních plánů učebním osnovám přibližně z 50 %.

praktická etika, následovaná politologií (spíše sociologií politiky či „aplikovaným“ výkladem politických mechanismů, případně aktualit) a výrazně více než na gymnáziích sociologií (často s důrazem na „praktická témata“ – rodina, deviance ap.).

V dotazech jsme vedli učitele k tomu, aby přihlédli k možnosti problémového a interdisciplinárního pojetí a uvedli, co v tomto případě pokládají za nosné a integrující disciplíny. Vyhodnocení odpovědí ukázalo, že za ně na gymnáziích považují filozofii, psychologii, dále právo a sociologii, na středních odborných školách psychologii, sociologii a dále etiku a politologii. V komentářích ke svému vyjádření připomínají rozdílné pojetí obsahové struktury předmětů ZSV a ON na různých typech škol (ev. i s odkazem, že určitá témata a předměty jsou součástí oborové výuky (ekonomie, někde právo, aplikovaná psychologie či sociologie). Mají-li učitelé hodnotit váhu jednotlivých předmětů (ať již ve výuce „úvodů“ či výuce problémově orientované), rozdíly se přirozeně promítnou i v tom, že tato výuka má *odlišné poslání na jednotlivých typech středních škol*. Tázání se sice shodují v tom, že na všech typech by uvedené předměty měly studentům pomoci v orientaci ve světě, v jedinci a společnosti, ale na gymnáziích by je měly také seznamovat se základy vybraných společenských věd, a tak je připravit k zvládnutí přijímacích zkoušek na vysoké školy. Na středních odborných školách by měla občanská nauka spíše přispět k formování občanských postojů a k řešení praktických problémů každodenního života. Je ale třeba dodat, že mezi učiteli středních odborných škol neexistuje taková shoda jako mezi učiteli gymnázií v názorech na to, která témata redukovat a co vyzdvihnout (na středních odborných školách je obsah výuky ON více profilován zaměřením školy a tím, že některé problémy jsou řazeny do osnov ostatních před-

mětů). Je to dáno i již zmíněnou výraznou diferenciací obsahového zaměření různých typů středních odborných škol.

Jak jsme již uvedli, do určité míry „kontrolní“ funkci jsme přikládali dotazníkovému šetření zpětné reflexe výuky ZSV uchazeči o studium občanské výchovy. Podle výsledků šetření je v této skupině respondentů považován prostor věnovaný výuce filozofie, psychologie a právu na středních školách v rámci ZSV a ON za dostatečný, až „nadbytečný“, sociologii a ekonomii za „přiměřený“ a politologii, etice a logice za „nedostatečný“. I tady platí hypotéza diferenciací v názorech mezi absolventy jednotlivých typů škol. Podle názoru skupiny respondentů z gymnázií je (tedy z hlediska jejich potenciální úspěšnosti v přijetí na obor společenskovědního zaměření) věnován příliš malý prostor ekonomii a právu, na středních odborných školách sociologii, filozofii a psychologii. Tyto výpovědi pak dále podtrhují jak relativní těžiště výuky na různých typech škol, tak připomínají jednu ze zásadních funkcí, tj. přípravu k přijímacímu řízení na vysokou školu pro část posluchačů (byť vyhraněnou, v menší míře bude platit i pro přijímací řízení na některé další společenskovědní fakulty a obory). Vnucuje se otázka „šancí“ většiny absolventů odborných škol v této „soutěži“.

Pedagogický výzkum v podobě, v jaké jsme ho koncipovali (kombinace různých metod a postupů v časových, personálních i finančních limitech), umožnil v hlavních rysech postihnout existující stav výuky ZSV a ON (pojetí a tematickou orientaci výuky sledovaných předmětů) na jednotlivých typech středních škol a na jeho základě směřovat závěry ke koncepci:

- výuky ZSV a ON na středních školách,
- cílových požadavků „ke společné části maturitní zkoušky“ ze ZSV a ON,
- vysokoškolské přípravy učitelů ZSV a ON.

Souhrn: Provedená šetření dokázala nezastupitelnou roli pedagogického výzkumu pro praxi, v našem případě při průběžné inovaci koncepce přípravy učitelů pro výuku ZSV a ON na středních školách. Prověřili jsme možnosti a meze (a tedy i výpovědní hodnotu) studia pedagogické dokumentace, ale také význam i limity (dané oborovou orientací, profesní pozicí a širšími postoji) využití výpovědí expertů, nosnost, ale i místo (subjektivní reflexe) šetření názorů, mínění a postojů účastníků pedagogického procesu, učitelů i studentů. Potvrdila se užitečnost kombinace různých metod, která do určité míry minimalizuje nedostatky a umožňuje obejít „pas-ti“ každé z nich. Otevírá se tak i cesta dalšího rozpracování uvedených metod a jejich aplikace tam, kde se v našem šetření ukázala slabší místa či zůstaly otevřené problémy (např. obsahová analýza učebnic a učebních pomůcek, šetření názorů a postojů studentů středních škol, využití zkušeností studujících OV a ZSV z praxi apod.).

Literatura:

- BLAŽKOVÁ, M.: Interdisciplinární spolupráce v rámci studijního programu přípravy učitelů OV. Open Society Fund Praha HC 31/98. Praha, PedF UK 1998.
- HAVLÍK, R.: Inovace výuky sociologie v přípravě učitelů ZSV na středních ško-

lách. FRVŠ 1542/98. Praha, PedF UK 1998.

HAVLÍK, R. – TICHÁ, M. a kol: Analýza výuky občanské nauky a základů společenských věd na středních školách. GAUK 207/ 1999/A. Praha, PedF UK 1999.

PIŤHA, P. a kol: Ucelený program pro výchovu učitelů OV. FRVŠ 0983/96. Praha, PedF UK 1996.

PIŤHA, P. a kol.: Inovace studijního programu učitelství OV s rozlišením pro ZŠ a SŠ. FRVŠ 1173/97. Praha, PedF UK 1998.

Standard středoškolského odborného vzdělání. Schválilo MŠMT ČR dne 18. 11. 1997. Praha, Fortuna 1999.

Standard vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu. Schválilo MŠMT ČR dne 12. 2. 1999. Praha, Fortuna 1999.

Učební dokumenty. Gymnázia. Schválilo MŠMT ČR s platností od 1. 9. 1999. Praha, Fortuna 1999.

Učební osnovy Občanská nauka (Základy společenských věd). Studijní obor – Všeobecná nauka. Vydalo MŠMT ČR v dohodě s MZ ČR dne 11. 5. 1992 s účinností od 1. 9. 1992.

Učební osnovy pro studijní obory SOŠ a SOU. Občanská nauka. Schválilo MŠMT ČR dne 21. 7. 1998. Praha, VÚOŠ 1998.